

تپه نظام آباد و جایگاه آن در ری پایان دوران کلاسیک و آغاز دوره اسلامی

۱	علی هژیبری	ali.hozhabri2011@gmail.com	09375897386	استادیار	دکتر	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، پژوهشکده باستانشناسی
۲	محمد رضا نعمتی	mohamadreza1971@gmail.com	02166702667	دانشیار	دکتر	باستانشناسی، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
۳	محمد مرتضایی	m_ortezayi2008@yahoo.com	02166702667	استاد	دکتر	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، پژوهشکده باستانشناسی، تهران، ایران
۴	محسن سعادت	m.saadati69@gmail.com	۰۱۱۸۲۶۱۲۶۶۵	استادیار	دکتر	معاونت میراث فرهنگی استان تهران

چکیده

با گذار از دوره ساسانی به دوران اسلامی فرهنگ و هنر ایران همچنان به همان سیاق پیشین خود ادامه داد و کمتر تغییری در آن رخ داد. یکی از محوطه‌های کلیدی باستان‌شناختی در کنار بنای تپه حصار دامغان و چال طرخان که دوران گذار از دوره ساسانی به اوایل دوران اسلامی را به خوبی به نمایش می‌گذارد تپه نظام‌آباد است. به رغم این اهمیت تاکنون موقعیت این تپه در پرده‌ای از ابهام قرار داشته و بیشتر پژوهشگران آن را در نزدیک ورامین یا ری قید نموده‌اند. با این وصف با توجه به عکسی که ارنست هرتسفلد در سال ۱۹۲۵ از تپه نظام‌آباد گرفته می‌توان از نظر ریخت‌شناسی آن را بازشناخت. تپه نظام‌آباد در حاشیه جنوب غربی شهر تهران کنونی واقع شده است. هدف ما در این مقاله علاوه بر معرفی این تپه، نشان دادن اهمیت آن است تا برای اقدامات پژوهشی آتی برنامه‌ریزی مناسبی صورت پذیرد. با بررسی‌های میدانی و کتابخانه‌ای ما به تحقیق در این رابطه پرداخته‌ایم که نشان داد خوشبختانه امروزه کمترین دخل و تصرفی در این تپه در جنوب شرقی شهرستان اسلامشهر صورت گرفته است و هرچند که در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است اما تاکنون تعیین عرصه و حریم نشده است. با توجه به اهمیت گنجینه‌های منحصر به فردی که از این تپه در موزه‌های معتبر دنیا وجود دارد در قدم اول باید برای حفاظت از تپه اقداماتی صورت پذیرد تا در آینده بررسی‌های دقیق‌تری در آن انجام شود.

واژگان کلیدی: تپه نظام‌آباد، اسلامشهر، شهر ری، دوره ساسانی، اوایل دوران اسلامی.